

СИСТЕМНИЙ КЛІЩОВИЙ БОРЕЛІОЗ НА СУМЩИНІ

Младенова Г. М., Кирієнко М. В.

Науковий керівник - асист. Болецька Т. О.

СумДУ, кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією

Актуальність теми. Природні осередки Лайм-бореліозу (ЛБ) розповсюджені в країнах Північної півкулі: в Європі, Росії, Канаді, США, Японії. Зустрічаються випадки в Африці і Австралії. Щорічно лише в США реєструють понад 1000 нових випадків захворювання. Тенденцію до підвищення захворюваності на ЛБ можна пояснити погіршенням екологічної ситуації у результаті кліматичних змін, розширенням ареалу іксодових кліщів, збільшенням їх чисельності і резервуарів збудників серед ссавців, формуванням антропоургічних вогнищ, поліпшенням діагностики. ЛБ займає перше місце в Україні серед природно-осередкових інфекцій, які передаються кліщами, а по темпам поширеності - друге місце після ВІЛ-інфекції. З 2000 по 2011 рік кількість зареєстрованих випадків ЛБ зростає з 58 випадків до 1597 відповідно. Найвища захворюваність на ЛБ у 2011 році спостерігалась у м. Київ і склала 336 випадків (12,25 на 100 тис.нас.). Також висока захворюваність зареєстрована в Черкаській (8,36), Сумській (5,81), Донецькій (5,34) та Львівській (4,82) областях. До областей з найнижчими показниками рівня захворюваності на ЛБ відносяться Кіровоградська, Миколаївська, Волинська, Одеська, Хмельницька, Херсонська, Чернівецька і Чернігівська області. Але навіть вищезгадані показники не відображають справжнього рівня захворюваності, який може бути вищим від зареєстрованого приблизно в 5-10 разів.

Мета роботи: вивчити епідеміологічну ситуацію з ЛБ на Сумщині.

Матеріали і методи. Проаналізовані 139 медичних карт стаціонарних хворих, що перебували на лікуванні у Сумській обласній клінічній інфекційній лікарні ім. З. Й. Красовицького в 1999-2012 рр. та дані Сумської державної санітарно-епідеміологічної станції стосовно іксодових кліщових бореліозів.

Результати. На Сумщині детальне вивчення ЛБ розпочалося у 2002 році. Так, у 2002 році рівень захворюваності склав 0,31 на 100 тис.нас. (4 випадки), а у 2005 році - 1,03 (13) з подальшою тенденцією до зростання і у 2011 році сягнув 5,81 (68). На території Сумщини зареєстровано 144 природних осередків ЛБ: інфікованість кліщів бореліями підтверджена у Сумському, Шосткінському, Глухівському, С.-Будському, Лебединському, Роменському, В.-Писарівському районах. Також реєструвались завісні випадки ЛБ з Полтавської, Рівненської, Харківської, Донецької областей, АР Крим, Росії, Польщі. За період 2002–2011 рр. зареєстровано 283 випадки ЛБ на Сумщині. Найбільшу кількість хворих склали мешканці м. Суми і Сумського району – 51,5 % (141), Шосткінського – 15 % (41), Краснопільського – 8,4 % (23) та Кровецького – 6,9 % (19) районів. Поодинокі випадки зареєстровані у В.Писарівському, Путивльському, Липово-Долинському та С.-Будському районах. Викликає занепокоєння почастищення випадків звернення населення з приводу присмокування кліщів. Так, за 9 місяців 2012 року в Сумській області зареєстровано 126 осіб, які піддалися нападу кліщів. Присмокування іксодових кліщів у Сумській області спостерігається з квітня по вересень з максимумом у червні – серпні. Встановлено, що серед госпіталізованих переважали міські мешканці (83 %), з них 51,5 % (59) були інфіковані в межах м. Суми при відвідуванні парку ім. І.М.Кожедуба, місць відпочинку (Олдиш) і дачних ділянок (Баранівка, «Хіммістечко»). Серед хворих переважали жінки – 64 %. Середній вік пацієнтів склав $(45,54 \pm 1,27)$ років.

Висновки. Таким чином, захворюваність на ЛБ на Сумщині має тенденцію до зростання. Найбільша звертаємість за медичною допомогою спостерігається в період активності іксодових кліщів. Функціонують антропоургічні вогнища ЛБ у м.Суми. Більшість хворих складають жінки та особи працездатного віку. Важливим залишається санітарно-просвітня робота серед населення з питань профілактики та індивідуального захисту від кліщів.